

Lempäälän kunnan JETS-toimintasuunnitelma 2026 - 2035

Hyväksytty: yhdyskuntalautakunta 13.1.2026

Julkisten alojen energiatehokkuussopimus JETS

- Lempäälän kunta liittyi julkisten alojen energiatehokkuussopimukseen (JETS) ensimmäisten kuntien joukossa lokakuussa 2025.
- Tavoitteena on 13,5 % laskennallinen energiatehokkuuden parantaminen välillä 2023-2035. Vertailuvuosi 2024.
 - Lempäälän kunnassa on valittu pidempi tarkastelujakso ja otetaan huomioon myös ennen sopimuskautta vuosina 2023-2025 tehdyt energiatehokkuusparannukset.
 - Tavoite 2035: 3 476 MWh/a
 - Välitavoite 2030: 2 472 MWh/a (9,6 %)
- Lempäälän kunnan JETS-sopimukseen ovat liittyneet kuntaorganisaation lisäksi tytäryhtiöt:
 - Lempäälän Vesi Oy
 - Lekitek Oy
 - Lempäälän uimahalli Koy
- Kunta on velvollinen kannustamaan konserniyhtiöitä liittymään energiatehokkuussopimukseen.
 - Lempäälän Kuntakiinteistöt Oy aloitti toimintansa vasta vuoden 2026 alussa. Yhtiö tekee päätöksensä sopimukseen JETS-sopimukseen liittymisestä vuoden 2026 aikana.
- Kuntakonsernin yhtiöistä
 - Lempäälän Lämpö Oy:llä ja Lempäälän Vuokratodit Oy:llä on omat erilliset energiatehokkuussopimukset.
 - Lempäälän Kehitys Oy:llä ei ole omaa energiankäyttöä, eikä siksi kuulu sopimuksen piiriin.

JETS-toimintasuunnitelman tarkoitus

Toimintasuunnitelma on yksi julkisten alojen energiatehokkuussopimuksen sopimusvelvoitteista. Toimintasuunnitelma tulee olla hyväksyttyä vastuullisessa toimielimessä vuoden kuluessa liittymisestä sopimukseen

Toimintasuunnitelmassa tulee sisältää

- Toimeenpanon organisaation kuvaus
- Kuvaus, **miten keskeiset velvoitteet on otettu huomioon** ja liitetty strategiaan, energia- ja ilmasto-ohjelmiin, johtamis- ja laatu järjestelmiin
- Toimintasuunnitelma pidetään ajan tasalla ja päivitetään tarvittaessa

Tässä dokumentissa on seuraavalla sivulla luetteloituna keskeiset velvoitteet. Seuraavilla sivuilla käsitellään velvoitteet yksi kerrallaan, miten velvoite huomioidaan kunnassa.

A stylized illustration on the left side of the slide. It features a child with brown hair, wearing an orange shirt and dark pants, running towards the right. Above the child is a colorful kite with yellow, orange, and blue sections, flying on a white string. The background consists of light blue curved shapes.

JETS keskeiset sopimusvelvoitteet

1. Toiminnan organisointi
2. Toimintasuunnitelma
3. Energiansäästötoimen tunnistaminen ja toteuttaminen
4. Kulutusseuranta ja sen hyödyntäminen
5. Kiinteistönhuolto ja ylläpito
6. Suunnittelun ohjaus
7. Energiatehokkuus julkisissa hankinnoissa
8. Rahoitusmenettelyjen käyttö investointien toteutuksessa
9. Koulutus- ja tiedotustoiminta
10. Vuokralaisten energiankäyttö
11. Perusparannuspässit
12. Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen
13. Sopimuksen mukaisen toiminnan raportointi

1. Toiminnan organisointi kunnassa

- **Kunnanhallitus** on päättänyt julkisten alojen energiatehokkuussopimukseen liittymisestä ja määritellyt vastuutahoksi yhdyskuntalautakunnan.
- **Yhdyskuntalautakunta** päättää toimintasuunnitelman hyväksymisestä ja päivittämisestä.
- **Energia- ja ilmastotyöryhmä** koordinoi ja edistää energiatehokkuutta julkisen alan energiatehokkuussopimuksen mukaisesti. Työryhmän jäsenet ovat palvelualueensa tai tehtäväalueensa yhdyshenkilöitä energia- ja ilmastoasioissa.
- **Vastuuhenkilö:** yhdyskuntajohtaja
 - Vastuuhenkilö huolehtii, että sopimuksen toimeenpano ja tehtävät organisoidaan ja resursoidaan, jotta sopimuksen toimeenpanon mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen ja asetettujen tavoitteiden saavuttaminen on mahdollista.
- **Yhdyshenkilö:** energia- ja ilmastoasiantuntija
 - Yhdyshenkilö toimii yhteyshenkilönä sopimusosapuoliin, Motivaan ja kunnan omaan organisaatioon.
- Raportointivastuuhenkilöt sopimuksen yhdyshenkilön lisäksi nimetään seuraavilta tahoilta:
 - Lempäälän Vesi
 - Lempäälän uimahalli Koy
 - Lempäälän kuntakiinteistöt Oy, jos he liittyvät sopimukseen

2. Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset sopimusvelvoitteet sekä sen, miten ne on otettu huomioon kunnan strategiassa, ohjelmissa ja järjestelmissä.

- Suurin osa sopimusvelvoitteiden toimista löytyy Lempäälän energiaohjelma 2030:sta ja tämän ohjelman taustadokumentista. Taustadokumentti päivitetään vastaamaan kauden 2026-2035 energiatehokkuussopimuksen velvoitteita ja tätä toimintasuunnitelmaa. Muutostarpeet on esitetty tässä toimintasuunnitelmassa
- Uutena dokumenttina tehdään kiinteistöjen energiakatselmussuunnitelma.
- Toimintasuunnitelman toteutumista seurataan energia- ja ilmastotyöryhmässä vuosittain samalla arvioidaan mahdollinen toimintasuunnitelman päivitystarve. Toimintasuunnitelma päivitetään tarvittaessa.
- Toimintasuunnitelman hyväksyy yhdyskuntalautakunta ja se toimitetaan Energiavirastoon tarkastettavaksi.

3. Energiansäästötoimen tunnistaminen ja toteuttaminen

Sopimuksen mukainen velvoite:

- ***Jatkuva ja suunnitelmallinen toiminta***
mahdollisuuksien selvittämiseksi ja toteuttamiseksi
 - Energianhallintapalvelu, energiakatselmukset tai muut vastaavat
- Uusissa ja peruskorjatuissa kohteissa varmistetaan ratkaisuiden energiatehokkuudesta ja energiatehokkaasta käytöstä
- Muu kuin rakennusten energiankäyttö (katuvalaistus, vesihuolto, kuljetukset jne): energiansäästöpotentiaali kartoitetaan merkittävässä energiankäyttö- ja energiansäästöpotentiaali kohteissa
- Toteutetaan tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat toimenpiteet

(Energiansäästötoimen tunnistaminen ja toteuttaminen / kunnan toimenpiteet)

Kunnan toimenpiteet:

- Lempäälän kunnan energiaohjelma 2030 taustadokumentissa (kohta 7.1) on yksilöitynä kunnan energiankäyttöön vaikuttavat toimenpiteet rakennuksiin ja niiden käyttöön, rakennuttamiseen sekä automaatioon. Ohjelman toimenpiteet koskevat niin käyttöä, peruskorjausta kuin myös uudisrakentamista. Toimenpiteet sisältävät esimerkiksi elinkaarilaskentaa, vaikutusten arviointia, sisäilmaolosuhteiden tavoitteiden määrittämistä, laadunhallintaa ja tilojen tehokkaan käytön mahdollistamista.
- Lisäksi kiinteistöjen energiakatselmussuunnitelma tehdään vuoden 2026 alussa. Katselmussuunnitelma pitää sisällään rakennusten katselmustarpeet sekä perusparannuspasiin tekemisen. Katselmussuunnitelmassa painotetaan energiakatselmuksia uudis- ja perusparannuskohteissa, mukaan lukien suuremmat talotekniset uudistukset kuten lämmitystapamuutokset. Katselmuksia voidaan tehdä ennen perusparannuksia, jotta tunnistetaan energiasäästömahdollisuudet. Uudis- ja perusparannuskohteiden takuuajan loppupuolella tehtävät energiakatselmuksat varmistavat rakennuksen oikean käytön ja mahdolliset muutostarpeet. Lisäksi energiakatselmuksia tehdään muissa paljon kuluttavissa kohteissa.

(Energiansäästötoimen tunnistaminen ja toteuttaminen / kunnan toimenpiteet)

- Katuvalaistusverkon nykytilan inventointi on tehty vuonna 2024. Katuvalaistuksen kartoituksen päivittäminen ja ylläpito lisätään energiaohjelman taustadokumenttiin. Katuvalaistuksen kartoitus pitää sisällään valaisimien ja ohjausjärjestelmien nykytilan kartoituksen. Tämän kartoituksen avulla voidaan laskea energiansäästöpotentiaali.
- Energiaohjelman taustadokumentissa on huomioitu infrapalveluiden maamassojen logistiikan kehittäminen.
- Energiaohjelman taustadokumentissa määritellään toimet Lempäälän Veden osalta.
- Lisäksi ennakkovaikutusten arviointi on tehtävä päätöksissä. Ennakkovaikutusten arvioinnissa perustellaan päätökset myös energia- ja ilmastovaikutusten kannalta osana ympäristö- ja talousvaikutuksia.
- **Energiatehokkuutta edistävät toimenpiteet raportoidaan seurantajärjestelmään**

4. Kulutusseuranta ja sen hyödyntäminen

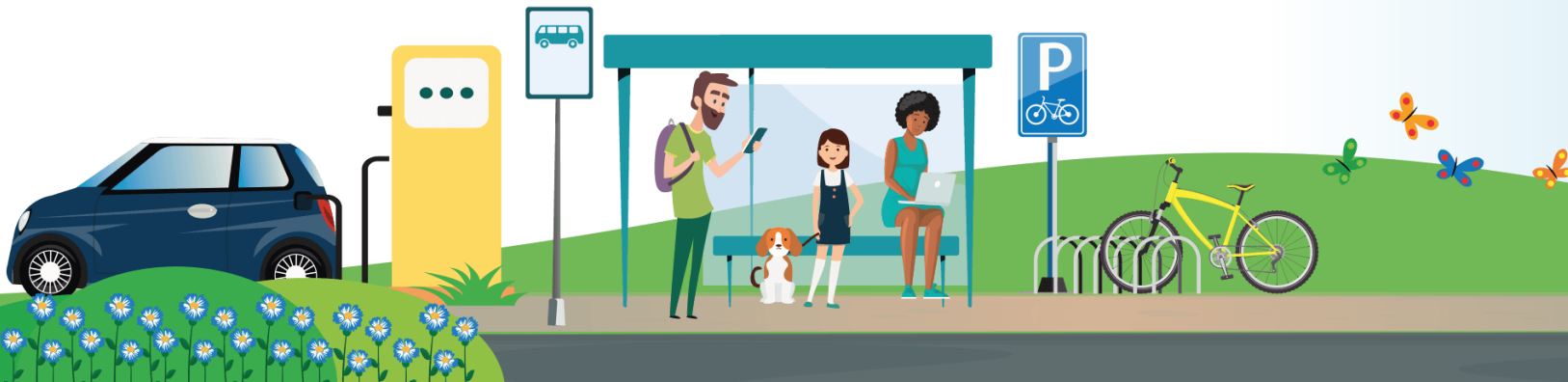
Sopimuksen mukainen velvoite:

- Tavoitteena kaiken sopimukseen liitetyn energiankäytön ja energiamuotojen seuranta ja seurantatietojen suunnitelmallinen hyödyntäminen energiatehokkuuden hyvän tason ylläpitämiseksi ja tarpeettoman energian ja vedenkulutuksen välttämiseksi
 - Lisätään vähintään kuukausitasoista seurantaa ja etäluettavia mittareita
 - Kehitetään seurannan ja raportoinnin hyödyntämistä
- **Kunnan toimet:**
 - Energiaohjelman taustadokumentin kohta ”7.1 Rakennukset ja niiden käyttö, rakennuttaminen ja automaatio” on määritelty tavoitteet kulutusseurannasta, mittaroinnin ja datan keräämisen kehittämisestä. Kerätty kulutus- ja rakennusautomaatiodata mahdollistaa esimerkiksi tekoäly- ja kulutusjoustoratkaisut tulevaisuudessa.
 - Lempäälän Vesi uudistaa asiakkaidensa vesimittarit etäluettaviksi. Vuoden 2016 alussa jo noin 80 % asiakkaiden on etäluettavat mittarit, joista voi seurata tuntitasoista vedenkulutusta. Lempäälän Veden kaukovalvonnan järjestelmään saadaan sähkönkulutukset tuntitasolla.
 - Katuvalaistuksen osalta lisätään energiaohjelman taustadokumenttiin tavoitteeksi kuukausitasoinen kulutusseuranta kokonaiskulutuksesta sekä valaistusmuutosten jälkeen seuranta katuvalokeskuksittain.
 - Lekitek seuraa polttoaineiden kulutusta omissa työkoneissa ja autoissa. Polttoainekäyttö raportoidaan vuosittain JETS-raportoinnissa.

5. Kiinteistönhuolto ja ylläpito

Sopimuksen mukainen velvoite:

- Tehtävämäärittelyssä, kilpailuttamisessa ja sopimuksia tehdessä velvoitetaan huolehtimaan kokonaisvaltainen, tavoitteellinen ja vastuutettu kiinteistönhoito, joka luo edellytykset energiatehokkuuden tavoitteiden toteutumiselle.
 - Velvoitteiden toteutumista seurataan suunnitellulla tavalla.
- **Kunnan toimenpiteet:**
 - Kunta hankkii kiinteistönhuollon palvelut Lekitek Oy:lta. Palvelusopimukseen on vuoden 2016 alusta liitetty vaatimuksen asiat.
 - Lisäksi energiaohjelman taustadokumenttiin lisätään kiinteistönhuollon tehtävämäärittelyyn, kilpailuttamiseen ja sopimukseen liittyvät velvoitteet.

6. Suunnittelun ohjaus

Sopimuksen mukainen velvoite:

- Oman uudis- ja korjausrakentamiseen liittyvässä päätöksenteossa otetaan huomioon energiatehokkuus ja elinkaarikustannukset yhtenä valintakriteerinä (EED 3 artiklan edellyttämä energiatehokkuus ensin – periaate)
- Maankäyttö- ja liikennesuunnittelussa pyritään edistämään yhdyskuntarakenteen energiatehokkuutta.

Kunnan toimenpiteet:

- Lempäälä lähelläsi –kuntastrategia
 - Strateginen teema: Lähellä kaikkea
 - Edistämme kestäviä ratkaisuja ja kiertotaloutta. Energia- ja kiertotalousratkaisujen kehittämisen rinnalla vaalitaan Lempäälän luonnon monimuotoisuutta. Vahvistamme ilmastotyötä ja otamme siihen liittyvät näkökulmat huomioon päätöksenteossa.
 - Strateginen teema: Lähellä meitä
 - Vahvistamme kestäviä liikkumismuotoja. Tuemme joukkoliikennettä erilaisilla suunnitteluratkaisuilla. Edistämme kestäviin liikkumismuotoihin perustuvaa arkea.
 - Strateginen teema: Lähellä tulevaa
 - Kehitämme palveluitamme jatkuvasti. Olemme avoimia uusille asioille ja katsomme tulevaisuuteen uteliaasti, ennakoivasti ja kestävästi. Vahvistamme digi- ja tietojohtamisen tasoamme.

(Suunnittelun ohjaus / kunnan toimenpiteet)

- Oman uudis- ja korjausrakentamisen osalta nämä suunnittelun ohjauksen asiat löytyvät jo energiaohjelman taustadokumentista.
- Energiaohjelman taustadokumentista löytyvät lisäksi: vähäpäästöisen energiantuotannon edistäminen, energialaitosten sijainnit, ilmastoystävällisen rakentamisen edistäminen kaavoituksella, tontinluovutuksen energiankulutuskriteerit.
- Ilmastoviisaan ja yhteisöllisen asuinalueen rakentamisen toimintamalli ollaan ottamassa käyttöön vuoden 2026 aikana. Toimintamallin yhtenä tarkoituksena on sekä kunnan että kuntalaisten rakentamisen ja asumisen energiatehokkuuden edistäminen yhteistyötä ja osallistamista kehittämällä.
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma ja pyöräpysäköinnin yleissuunnitelma tähtäävät kulkutapamuutoksen tukemiseen ja sitä kautta energiatehokkuuden edistämiseen.
- Lisäksi päätösten teon yhteydessä on tehtävä ennakkovaikutusten arviointi. Tässä yhteydessä tuotetaan tietoa päätösten perusteeksi myös ilmastovaikutusten kannalta osana ympäristövaikutuksia.

7. Energiatehokkuus julkisissa hankinnoissa

Sopimuksen mukainen velvoite:

- Energiatehokkuus nostetaan yhdeksi kriteeriksi kaikkiin niihin julkisiin hankintoihin, joissa energiatehokkaamman laitteen, järjestelmän tai hankintakokonaisuuden valinta johtaa kokonaistaloudellisesti edullisempaan lopputulokseen
 - Tarjoajalta edellytetään riittävät energiatehokkuustiedot joko vähimmäisvaatimuksena tai vertailukriteerinä
 - Säästövaikutus arvioidaan ja raportoidaan seurantajärjestelmään

Kunnan toimet:

- Kunnan hankintaohjeet ovat Tampereen seudun kuntien hankintatoimiston Kuha Oy:n laatimat. Hankintaohjeet itsessään ei pidä sisällään energiatehokkuusasiaa. Tämä asia on huomioitu ohjeistuksessa ”Julkisten hankintojen käsikirja 2023”, joka löytyy Kuha-verkosta tiedostoista hankintaohjeiden lisäksi.
- Energiaohjelman taustadokumentissa on huomioitu energiatehokkuus kunnan oman rakentamisen ja infrapalveluiden työkonoiden ja kuljetusten hankinnoissa.

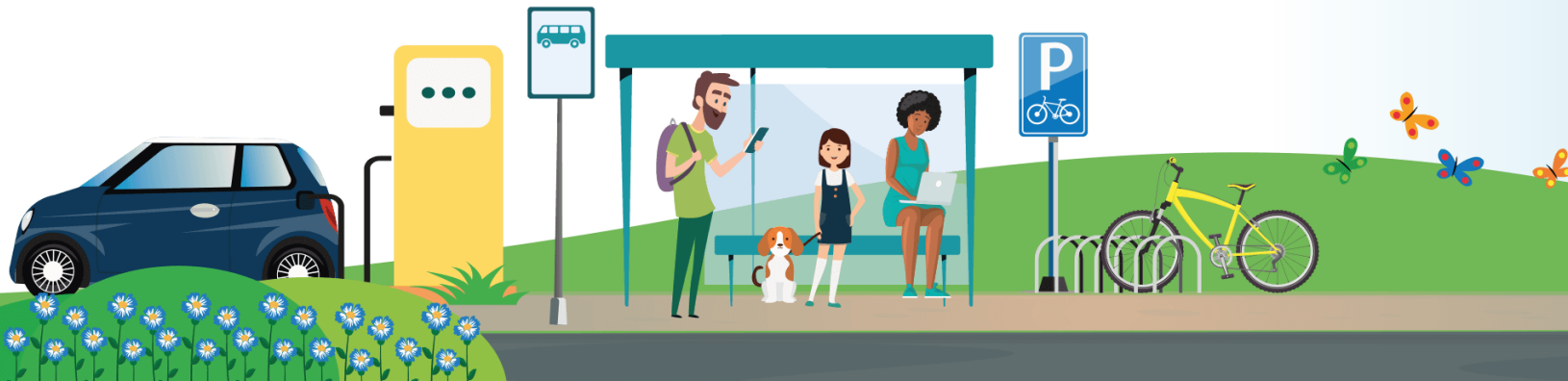
8. Rahoitusmenettelyjen käyttö investointien toteutuksessa

Sopimuksen mukainen velvoite:

- Varmistetaan, että hankitaan ja ylläpidetään osaamista erilaisista rahoitus- ja leasing-ratkaisuista.
- Otetaan investointien valmistelussa huomioon mahdollisuus käyttää eri rahoitusratkaisuja, jos rahoituksen puute on esteenä kustannustehokkaiden investointien toteutukselle. Pyritään tarvittaessa myös poistamaan rajoitukset, jotka estävät tällaisten palveluiden käyttöönottamista.

Kunnan toimenpiteet:

- Energiaohjelmassa: ”Rahoitusmenettelyjen osalta kunnassa kartoitetaan ja käytetään aktiivisesti eri rahoitusmahdollisuuksia kuten leasing-rahoitusmalleja, selvityksiin ja investointeihin saatavia tukia.”
- Energiaohjelman taustadokumenttiin lisätään katuvalaistusinvestointien sekä ylläpidon mahdollinen hankinta kokonaispalvelulla, johon voi sisältyä energiansäästötakuu.

9. Koulutus- ja tiedotustoiminta

Sopimuksen mukainen velvoite:

- Tavoitteena varmistaa, että henkilöstöllä on omiin tehtäviin ja toimintaansa liittyen tarpeelliset tiedot ja valmiudet energian tehokkaaseen käyttöön ja energiansäästöön.
- Lisäksi tavoitteena toimia esimerkillisesti energiansäästöä ja energiatehokkuutta koskevissa asioissa ja tiedottaa siitä aktiivisesti sekä organisaation sisällä että organisaatiosta ulos päin.

Kunnan toimenpiteet:

- Energiaohjelman taustadokumentissa on nyt: asuntomessut, kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen energiakasvatus ja -opetus, kuntalaisille suunnattu energiaviestintä, Ilmastositurit-toiminta Lempäälän lukiolla, Lempäälän Kehityksen yritysviestintä ja Vuokratien viestintä asukkaille
- Energia- ja ilmastoviestintää kehitetään poikkihallinnollisella yhteistyöllä energia- ja ilmastotyöryhmän alaisuudessa sekä yhteistyössä kunnan muun viestinnän kanssa. Varsinaisen viestinnän lisäksi yhteisesti keskustellaan, mihin eri kampanjoihin kunta osallistuu ja mikä taho ottaa vetovastuun. Kunta on vuosittain osallistunut esimerkiksi Earth Houriin ja Energiansäästöviikkoon.
- Energia-asiat ovat koulutus- ja tiedotustoiminnassa sidottuina muihin ilmasto- ja kestävyysasioihin. Näihin asioihin tullaan kiinnittämään huomiota ilmastotiekartassa, joka päivitetään vuoden 2026 aikana.

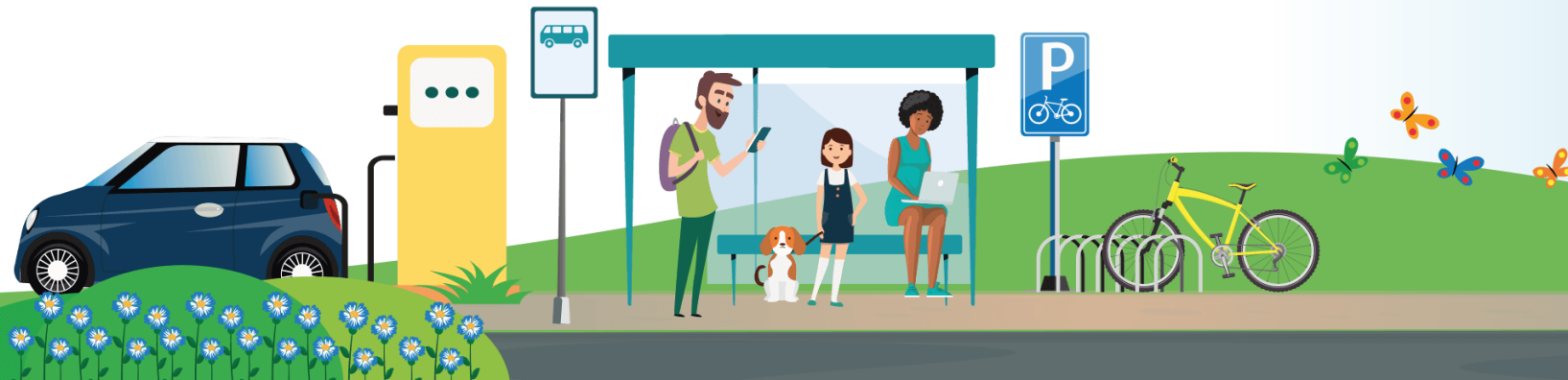
10. Vuokralaisten energiankäyttö

Sopimuksen mukainen velvoite:

- Huolehditaan, että vuokralaiset saavat energiatehokkuutta edistävää tietoa ja käytön opastusta.
- Pyritään välttämään ristiriitaisia kannusteita vuokratessa.
- Pyritään toteuttamaan esimerkiksi energiatehokkuutta edistäviä vuokra- ja palvelusopimuskäytäntöjä sekä tilojen käytön tehostamiseen tähtääviä toimenpiteitä.

Kunnan toimenpiteet:

- Tilojen käytön tehostamiseen ja käyttäjien käytönopastukseen tähtääviä tavoitteita ja toimenpiteitä on energiaohjelman taustadokumentissa.
- Energiaohjelman taustadokumenttiin päivitetään energiatehokkuutta edistävien vuokra- ja palvelusopimuskäytäntöjen kehittäminen.

11. Perusparannuspasseit

Sopimuksen mukainen velvoite:

- Tavoite ottaa käyttöön rakennusten perusparannuspasseja
 - Määrällinen tavoite on vähintään 3 prosenttia omassa omistuksessa olevien lämmitettyjen rakennusten kokonaispinta-alasta vuosittain

Kunnan toimenpiteet:

- Lisätään energiaohjelman taustadokumenttiin tavoite: Rakennusten perusparannuspasseit tehdään energiakatselmusten tekemisen yhteydessä. Perusparannuspasseja tehdään vähintään 30 prosenttiin omassa omistuksessa oleviin rakennuksiin vuoteen 2035 mennessä.

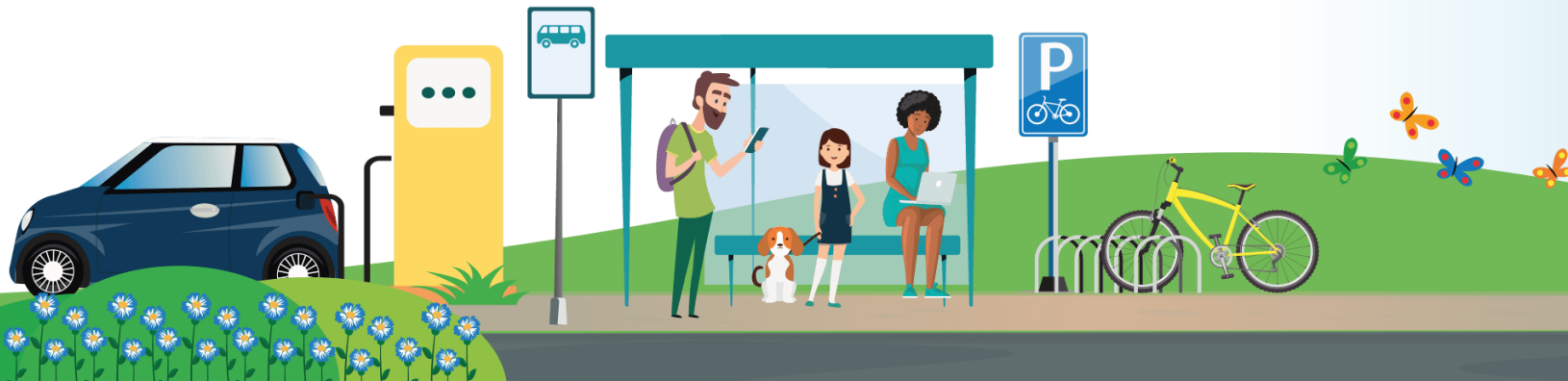
12. Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen

Sopimuksen mukainen velvoite:

- Vähennetään fossiilisten polttoaineiden käyttöä silloin, kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioiden perusteltua.

Kunnan toimenpiteet:

- Energiaohjelmassa on rakennusten osalta linjaukset käytettävistä energiamuodoista.
- Fossiilisia polttoaineita käytetään työkoneissa ja kulkuneuvoissa. Lekitekin osalta energiaohjelman taustadokumentissa on näiden osalta määritelty toimenpiteitä. Toimenpiteitä tarkennetaan energiaohjelman taustadokumentin päivityksen yhteydessä.

13. Sopimuksen mukaisen toiminnan raportointi

Sopimuksen mukainen velvoite:

- Vuosittainen raportointi tehdään energiatehokkuussopimustoiminnan seurantajärjestelmään huhtikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä, energiansäästötoimenpiteistä ja niiden säästövaikutuksista sekä muista toimenpiteistä seurantajärjestelmässä edellytetyssä laajuudessa.

Sopimuksen mukainen toiminta kunnassa

- Energiatehokkuutta parantavista hankinnoista tai toimista, jotka voidaan raportoida vuosiraportissa, tulee ilmoittaa yhdyshenkilölle. Tarvittaessa yhdyshenkilö avustaa laskelmien tekemisessä.
- Yhdyshenkilö ja raportointivastuuhenkilöt kunnan tytäryhtiöistä koostaa raportin seurantajärjestelmään annetussa aikataulussa.
- Lisäksi yhdyshenkilö koostaa raportoitujen tietojen pohjalta Lempäälän kunnan vuosittaisen energiaraportin, joka julkaistaan kunnan nettisivuilla. Energiaraportti käsittelee kuntaorganisaation omaa energiankäyttöä sekä tehtyjä toimenpiteitä energiatehokkuuden parantamiseksi.

www.lempaala.fi

www.lempaala.fi

